

Chardin

Chardin

Henri Hubert Giedeau

Eerste druk, oktober 2014

Coverontwerp: H.H. Giedeau

ISBN: 978 94 021 2494 1

© 2014 Henri Hubert Giedeau

IN THE CONSCIOUSNESS OF THE TRUTH HE HAS PERCEIVED, MAN
NOW SEES EVERYWHERE ONLY THE AWFULNESS OR THE
ABSURDITY OF EXISTENCE AND LOATHING SEIZES HIM.

FRIEDRICH NIETZSCHE

PROLOOG

Met een diepe zucht staart de vrouw voor een tweede maal naar de klok en laat haar blik geleidelijk aan vallen, totdat ze de barman in haar gezichtveld ziet verschijnen. Hij luistert aandachtig naar een man, die zojuist het café is binnen gelopen. De precieze woorden van de man kan ze niet verstaan, haar gedachte is ergens anders. Vandaag kan de hele wereld haar gestolen worden. Na lang beraad heeft ze eindelijk een besluit genomen. De koffer staat naast haar voeten op de grond.

Voor haar op tafel ligt een boek, opengeslagen bij bladzijde 211. Hoewel ze al een poos de letters probeert op te nemen en te verwerken, heeft ze geen idee wat ze zojuist gelezen heeft. Iets leidt haar af. Het is een andere man, een man die enkele tafels van haar verwijderd is. Sinds ze gearriveerd is, heeft hij zijn blik op haar gericht. Ze weet niet of hij in zijn gedachten verzonken is of dat hij zijn focus op haar heeft gelegd. Voor haar is hij een onbekende, ze heeft hem nog nooit eerder gezien. Voorzichtig kijkt ze nogmaals naar de klok die boven de bar hangt. Ze slaakt nogmaals een diepe zucht. De man kijkt haar nog steeds aan. Opvallend probeert ze een andere kant op te kijken, een stille hint dat ze zich oncomfortabel voelt. Het werkt niet. Ze probeert nog een bladzijde te lezen, maar hoe meer ze in haar boek staart, hoe meer de letters door elkaar heen lopen. Ze wenkt de barman om iets te bestellen, maar hij is druk bezig om de glazen te spoelen. De jongeman, die hem net nog iets duidelijk probeerde te maken is verdwenen. Onopgemerkt is hij in stilte naar buiten geglipt.

In haar ooghoek ziet ze de man nog steeds naar haar kijken. Dan neemt ze haar boek in haar hand en houdt het voor haar gezicht, een signaal dat ze niet meer bekeken wil worden.

‘Hallo?’

De vrouw laat haar boek zakken en kijkt in de ogen van de man. Ze schrikt van zijn verschijning, een voorkomen dat ze niet goed kan beschrijven.

‘Hallo,’ zegt de vrouw.

De man bekijkt haar boek aandachtig, zonder een woord uit te brengen. De vrouw voelt zich nu nog minder op haar gemak.

‘Deze plek is bezet,’ zegt de vrouw.

De man kijkt haar met zijn dode ogen aan en schudt zijn hoofd langzaam heen en weer. Misschien is het een teken van ontkenning, de vrouw begrijpt niet wat hij bedoelt.

‘Mooi boek?’, vraagt hij.

‘Is dat alles wat je wil weten?’

‘Misschien.’

‘Het is een mooi boek, hoezo?’

‘Waar gaat het over?’, vraagt de man.

De vrouw legt het boek gesloten op tafel.

‘Ik moet het nog uitlezen.’

De man schudt zijn hoofd weer.

‘Nee, u heeft het al meerdere keren gelezen, dus zeg me waar het over gaat.’

De vrouw houdt haar lichaam stil en voelt een vreemde rilling over haar lijf gaan.

‘Hoe moet u dat weten?’

‘Ik weet dingen, behalve de voortgang van dit verhaal en hoe het eindigt.’

De vrouw kijkt naar het boek en bladert naar de laatste bladzijde en legt deze open voor de man neer.

‘Hier lees maar,’ zegt ze.

De man kijkt er niet naar, maar blijft haar aankijken.

De vrouw zucht en ziet hoe haar handen in elkaar gevouwen worden, zonder dat ze zich hiervan bewust is.

‘Het is een liefdesverhaal over een man en een vrouw en het heeft een open einde. Veel vragen blijven onbeantwoord, ik had liever een happy end gezien,’ zegt de vrouw.

De man schudt zijn hoofd.

‘Ik houd niet van happy ends. Ze ontlopen de werkelijkheid. Het geeft mensen de indruk dat het leven één groot avontuurlijk verhaal is waarin alles goed komt op het einde, maar zo zit de wereld niet in elkaar. Het is de fantasie van optimisten, waar schrijvers gretig misbruik van maken.’

Zwijgzaam blijft de vrouw hem aankijken. Ze bedenkt zich hoe ze zo snel mogelijk dit gesprek kan eindigen. Zenuwachtig bijt ze op de nagel van haar duim.

‘Hij komt niet,’ zegt hij.

De man spreekt de woorden uit alsof hij een alledaagse mededeling doet over het weer. Monotoon en zonder intonatie. De vrouw kijkt hem nu strak aan. Terwijl haar wenkbrauwen naar elkaar toe fronsen en een kwaadmoedige blik richting de man wordt gericht, blijft de houding van de man onveranderd. Hij lijkt zijn gevoel en emoties kwijt te zijn, de vrouw ziet het aan de levensloze blik in zijn ogen. Hij kijkt dwars door haar heen.

‘Je zult hem nooit treffen’.

‘Wie ben je?’, reageert de vrouw met opgeheven stem. Enkele cafébezoekers wenden hun ogen tot de vrouw en de man.

‘Wat moet je van me?’

De man geeft geen antwoord.

‘Het maakt niet uit wie ik ben, het gaat erom wat ik te melden heb.’

‘Het interesseert me niet wat je te melden hebt. Ik wil dat je me met rust laat.’

‘U bent niet boos op mij, u bent boos, omdat hij niet komt opdagen.’

De kwade blik van de vrouw verandert langzaam in wanhoop. De waterige ogen verraden dat de man gelijk moet hebben.

‘Je moet terug naar je eigen wereld, de nieuwe maakt je ongelukkig,’ zegt de man.

De vrouw wil de man niet meer aankijken.

‘Of wilt u liever wachten op iemand die nooit zal komen opdagen?’

‘Hou op!’

‘Hoe lang wacht u al?’, vraagt de man.

De vrouw kijkt naar buiten.

‘U wacht uw hele leven al, hoe lang zit u hier al?’

De vrouw draait zich om.

‘Vandaag is de dag dat hij zal komen. Dat heeft hij beloofd!’

De man schudt zijn hoofd.

‘Kijk eens naar de klok. Valt je niet iets op?’

De vrouw kijkt naar de klok.

‘Nee, het is gewoon een klok.’

‘Waarom gaat de tijd dan niet voorbij?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Hoeveel minuten zijn er verstreken sinds je hier bent?’

De vrouw kijkt bedenkelijk.

‘Je hebt er geen antwoord op,’ zegt de man. ‘De tijd staat stil en zal pas verder gaan wanneer je deze wereld verlaat.’

‘Ik wil niets meer horen, ik wil dat je weggaat!’

De vrouw knijpt haar ogen dicht als een klein kind dat bang is in het donker. Tranen rollen zachtjes over haar wangen. Na enkele seconden doet ze haar ogen weer open en kijkt om zich heen. De man is spontaan verdwenen, alsof hij nooit bestaan heeft. Ze kijkt nogmaals naar de klok. In haar agenda controleert ze de datum.

Het is twee november, vandaag is gewoon vandaag. Ze kijkt voor de zekerheid nog eens om zich heen. Uit haar tas neemt ze haar agenda en scheurt er een blaadje uit. Nadat ze er iets opgeschreven heeft klemt ze het blaadje tussen de laatste en de voorlaatste pagina van het boek.

'Twee november, vandaag is vandaag,' zegt ze zachtjes tegen zichzelf.

Dan staat de vrouw op, legt wat geld op tafel en loopt met een dwalende blik naar buiten. Bij de deur kijkt ze een laatste keer naar het café alsof ze afscheid neemt van de mensen die zich in het café bevinden. Dit is haar laatste dag die zonder feestelijke activiteiten wordt afgesloten. Niemand zal haar missen, zelfs de barman wijkt geen moment af van zijn bezigheden. Ze sluit de deur achter haar dicht.

De man kijkt vanuit zijn tafeltje naar haar bewegingen en glimlacht. Hij weet wat ze besloten heeft, hij weet nu eenmaal dingen. Vreedzaam drinkt hij van zijn kopje thee en wacht op het einde van de wereld.

De vrouw staat inmiddels bij het station. Ze kijkt om zich heen, maar er is niemand te bekennen, het station is verlaten. Zelfs de melodieën van de vreemde reiziger die tot in de eeuwigheid op zijn vedel speelt, zijn in de leegte opgezogen. Vanuit de verte ziet ze de rook die uit de zwarte locomotief komt. Opgelucht haalt ze adem als de trein begint af te remmen. Doordat ze de enige passagier op het perron is, krijgt ze het benauwde gevoel dat de trein zou doorrijden. Het is een lange lege trein. Ze stapt in en de trein verdwijnt uit zicht.

Het was een koude donkere oktobermorgen. De maand liep bijna ten einde en de winterdepressie begon zich al aardig te ontwikkelen. Mensen liepen dik ingepakt over straat en waren weemoedig door de barre vrieskou, die sinds enkele dagen de stad teisterde. Iedereen probeerde zo snel mogelijk op de plek van bestemming te komen, terwijl het daglicht nou net die mismoedige gevoelens kon oplichten. Zelf behoorde ik ook tot die mistroostige groep van mensen die liever binnen voor de open haard bleef zitten. Ik had een plausibele reden. Vandaag was de dag dat ik eenendertig zou worden. Een dag die ik het liefste zo snel mogelijk wilde overslaan. Niet alleen vanwege het overschrijden van de dertig, maar ook vanwege de paradox van het vieren van een biologisch proces. Jarig zijn was voor mij geen triomf, geen unieke prestatie, elk verstreken jaar was in feite een jaar dichterbij de dood. Er kwam een dag dat ik bij Magere Hein mijn schulden moest vereffenen, een rekening die tot mijn laatste levensadem open bleef staan.

Voor me op tafel stond een grote kartonnen doos, waar met een zwarte stift 'ROTZOOI' op stond geschreven. Het waren al mijn jeugdherinneringen, die ik ritueel moest gaan verbranden, zodat mijn jeugd definitief afgesloten kon worden. Ik waagde een laatste poging om de oude spullen eruit te halen, maar ik werd overvallen door een leegte die ik voorheen mijn leven had genoemd. Het vaste patroon van het leven omklemde mij meer en meer en voelde aan als een gevangenis. Alsof ik verbannen was naar een keurslijf, waar niet aan te ontsnappen viel. Alles was al vooraf bepaald, ingekaderd en alle paden werden voorzien van wegwijzers die allen naar hét eindpunt wezen, ofwel mijn toekomst. Vanaf het moment dat ik in de stad woonde, wilde ik

vluchten voor iets dat ik niet kon zien, niet achter mij aan zat en toch uiterst gevaarlijk was. Ik was al dertig jaar onderweg, op zoek naar een betekenis in mijn leven, maar ik was nooit rustig gestopt om na te denken en orde op zaken te stellen.

Die betekenis vond ik in het schrijven van verhalen. Ik was schrijver van beroep, althans, ik noemde me een schrijver, die moeite had om zijn werk af te ronden, een slecht excuus om de typemachine te ontwijken. Om schrijver te zijn moest je op zijn minst *iets* schrijven, het pretenderen kon iedereen. Een ander excuus om het lege witte blad niet te vullen was mijn dagelijkse bezigheid, in de volksmond ‘arbeid, werk of baan’ genoemd. Enkele uren per week schreef ik oubollige en ongeïnspireerde reclameteksten voor een succesvol reclamebureau. De persoon die het reclamebureau had opgericht was mijn beste vriend. We kenden elkaar van de universiteit waar we samen een of andere opleiding deden, die destijds onder de noemer van de taalwetenschappen viel. Uiteraard ben ik vroegtijdig afgehaakt, de droom om schrijver te worden kon alleen maar waargemaakt worden door te leven als een schrijver en elke minuut aan het schrijven te besteden. Al het geld dat ik nog over had gebruikte ik voor boeken, de meeste stonden overigens nog steeds ongelezen in de boekenkast.

Mijn voornemen was om binnen twee jaar gepubliceerd te worden bij een vooraanstaande uitgeverij. Ik moest de droom laten varen, na twee jaar zat ik nog steeds in de denkfase, ideeën genoeg, maar niet de moed om te uit te werken. Uit pure noodzaak nam ik het aanbod van mijn beste vriend aan, toen hij met het idee kwam om een reclamebureau te beginnen. Reclame is in het leven geroepen om behoeftes te kweken die men helemaal niet nodig heeft, dat was mijn principe. Echter moest ik dat principe al vrij snel loslaten voor geld, de doodsteek van de

gehele menselijke wereld. Door geld had het woord vrijheid opeens haar betekenis verloren en was het begrip schuld er voor in de plaats gekomen. Het middel had haar doel overwonnen en zich vastgebeten in onze leefwereld. Een werkelijkheid zonder geld was als een oorlog zonder wapens. Een collectieve haat tegen de onzichtbare vijand, die de mens van binnenuit langzaam aan kapot maakte door te stellen dat je zonder geld niet gelukkig kan worden. Ook dat was een principe dat ik moest laten varen om te kunnen overleven, de primaire basis van de mens. Geluk was een luxegoed dat op de tweede plaats kwam. Hoe langer ik er over nadacht, hoe pijnlijker ik de situatie begon te vinden. Voor mijn gevoel was ik de enige die de onlogica van de mens nog kon doorgronden.

Ik keek wederom naar de doos en maakte hem open. Bovenop lag een oude elpee van *Teenager in Love*. Ik blies de stof eraf en inspecteerde hem op eventuele krassen, aangezien de beschermhoes enigszins beschadigd was. De elpee leek nog in goede staat. Alleen de rode afbeelding in het midden was intussen onherkenbaar geworden. Met een kinderlijke opwinding stond ik op, liep naar de platenspeler en keek hoe de naald over de plaat kraste. Uit de krakende geluidsboxen klonken de bekorende wijze woorden van *Dion en de Belmonts*. Ze beschreven de essentie van het opgroeien.

*'Each night I ask the stars up above
Why must I be a teenager in love
One day I feel so happy
Next day I feel so sad
I guess I'll learn
To take the good with the bad'*

De laatste keer dat ik dit liedje gehoord had was achttien jaar geleden. Ik zat in de tweede klas van het dorpslyceum en was verliefd op het meisje dat naast me zat. Voor zover ik het kon beoordelen was het geen toevallige samenloop van omstandigheden. Als ze aan de andere kant van de klas gezeten had, zou ze mij waarschijnlijk ook zijn opgevallen. Bovendien woonde ze in de buurt van mijn huis. Zelf woonde ik toentertijd in een moderne wijk, gelegen aan de rand van het bos. Zij woonde een kilometer verder en kon haar eenzame verlaten huis slechts bereiken door een smal grindpad, dat uitmondde in een modderig bospad. Elke dag bracht ik haar netjes thuis, zodat ze niet alleen door het bos hoefde te lopen. Helaas toonde ze geen enkele interesse in mij, voor haar was ik niet meer dan een vriend of een buurjongen. Niet dat ik daar verbaasd over was, voor een dertienjarige jongen had ik een saaie, merkwaardige bezigheid. De hele dag schreef ik verhaaltjes over een utopisch dorp dat ik zelf had verzonnen. Zij en ik waren de hoofdpersonen, die elke dag verliefd in het bos zaten, kijkend naar het leven onder ons. De tijd bleef stilstaan, zodat de mooiste momenten eeuwenlang konden duren. Met haar zoenen had ik al vele malen tot in de details beschreven. Een zoete smaak die beter proefde dan al het snoepgoed van Willy Wonka bij elkaar. Soms schaamde ik me als ik haar weer in het echt zag, zodat ik stiekem vanachter mijn leerboek naar haar verschijning keek. Eindeloos bleef ik staren naar die donkere lange haren en haar kleine groene pretoogjes, die geen enkele keer naar mij terug keken.

Op een winterse dag, toen ze niet op school was kreeg ik van de docent de taak om het gemiste schoolwerk naar haar toe te brengen. Na het horen van de bel stormde ik als een dolle stier naar buiten. Halverwege het bospad begon ik te twifelen aan mijn onderneming om bij haar langs te gaan. Diezelfde nacht had

ik nog over haar gedroomd, waarbij we dingen deden waar onze ouders niet trots op zouden zijn. Het hoorde bij het gezonde libido van een puber, die nog nooit van zijn leven een meisjeshand had mogen vasthouden. Alvorens haar huis aan het einde van het bospad verscheen, draaide ik om.

Thuis luisterde ik naar *Teenager in Love* en keek moedeloos naar de grijze lucht. Weggezonken in mijn eigen fantasie doorbrak mijn moeder de wereld die voor mij perfect was. De docent had naar huis gebeld om te vragen of ik het schoolwerk had afgeleverd. Dat was op dat moment mijn minste zorg. Het draaien van mijn vaders elpee bracht mijn moeder in verlegenheid. Een waterval van Bijbelse citaten weerklonken door de kamer. Snel haalde ik de elpee van de platenspeler en rende naar beneden. De beschermhoes liet ik voor wat hij was, ook het verzet moest tegenslagen incasseren en offers brengen. Voor een tweede maal liep ik via het bospad naar haar huis, ditmaal met het halve schoolwerk dat ik in mijn haast had meegenomen en de elpee van *Teenager in Love*.

Met een kloppend hart belde ik aan. Ze deed zelf open en vroeg wat ik kwam doen. Als een klein jongetje probeerde ik duidelijk te maken dat ik haar schoolwerk kwam brengen. Ze vroeg me waarom ik een elpee in mijn handen had. Ik zei dat ik hem moest redden uit de handen van mijn moeder, een teken van anarchie, gevoed door rebelse muziek. Haar interesse was gewekt en ze vroeg me om binnen te komen. Enkele minuten later luisterden we naar *Teenager in Love*. Zwijgend zaten we naast elkaar op haar kamer, onze ogen gericht op de platenspeler en onze handen netjes op onze knieën. De aandacht voor het schoolwerk werd weggetrokken toen ik haar hand over de mijne voelde gaan. Verlegen keek ze me aan. Ze zei dat ik mijn ogen moest sluiten. Om me te bedanken zou ik van haar een zoen krijgen op

voorwaarde dat ik niet zou kijken. Naarmate ze dichterbij kwam voelde ik de warmte van haar adem. Voorzichtig drukte ze haar lippen op die van mij. In gedachte telde ik de seconden die voorbij tikten. Voor mij hadden de seconden uren mogen duren. Uiteindelijk mocht ik weer kijken. Met een brede glimlach keek ze mij aan en sloot haar ogen. Het was haar beurt om een kus te krijgen. Hij kwam niet. Haastig stond ik op, trok de deur achter me dicht en liep treurig naar huis. Na maanden van fantaseren, leek ik niet in staat om de werkelijkheid te trotseren. Die nacht heb ik geen oog dicht gedaan, de hele scene werd me duizend maal herhaald, waarbij ik duizend maal anders reageerde, maar geen enkele die leek op de reactie die ik in werkelijkheid had gegeven. Vastberaden zou ik haar de volgende dag laten weten dat ik verliefd op haar was. Het schuldgevoel werd vervangen door een beeld van twee verliefde pubers, die hand in hand door een perfecte wereld liepen.

De volgende dag probeerde ze mij op subtiële wijze te ontwijken. Tijdens de les schreef ik in de mooiste woorden mijn gevoelens voor haar. In de pauze sloop ik het klaslokaal binnen om het briefje ongezien in haar schooltas te stoppen. Bang dat ze het voortijdig zou vinden, camouflerde ik het briefje met boeken die we die dag niet meer nodig hadden. Tijdens de muziekles zocht ze oogcontact met me. Onder een symfonie van een of andere wereldberoemde dode componist vroeg ze stilletjes of ik haar weer naar huis zou brengen. Ik knikte koelbloedig, terwijl mijn lichaam van binnen ontvlamde van vreugde. Violen begonnen in mijn oren te spelen, de akkoorden brachten mij in een hemelse sfeer. De rest van de les componeerde ik mijn eigen muziek.

Onderweg naar huis vroeg ze of ik nog even naar binnen wilde komen, ze had immers mijn elpee van *Teenager in Love* nog. De gedachte dat ik een herkansing kreeg galmde door mijn hoofd.

Bij het bospad bleef ze opeens zwijgend staan. Zonder mij aan te kijken vroeg ze of ik haar verkeerd begrepen had. Starend naar de grond haalde ik mijn schouders op. Ze zei dat ze gewoon zin had om iemand te zoenen, omdat ze verdrietig was. Een reden gaf ze verder niet. Op dat moment bedacht ik me dat ik mijn briefje in haar tas had gestopt. Een slap excuus volgde, zodat ik met waterige ogen naar huis kon rennen, zonder één keer om te kijken. De violen waren gestopt, hun snaren waren gebroken, de akkoorden hadden hun harmonie verloren. Niets kon mij troosten, alleen de wereld waarin de regels van de werkelijkheid niet golden. Haar woorden sneden als wonden. De rest van de avond hoopte ik dat ik ziek zou worden, om de volgende dag niet naar school te hoeven gaan.

's Morgens probeerde ik elke truc uit te halen, maar mijn moeder doorzag mijn plan en stuurde me naar school. Ik ontweek de route die langs het bospad liep, zodat ik haar niet zou treffen. Vooruitlopend op de uren die gingen volgen, bedacht ik me wat ik zou gaan zeggen als iedereen mijn briefje gelezen had. Het enige dat in mij opkwam was 'grapje', weliswaar de slechtste grap ooit, maar het restant dat ik nog over had van mijn imago wilde ik niet helemaal schade toebrengen. Voordat de bel ging zat ik al in de klas en zag hoe de leerlingen mondjesmaat binnenstroomden. Na de tweede bel was zij nog steeds niet gearriveerd. De docent kwam met een emotioneel gezicht de klas binnen, zei dat we stil moesten zijn en meldde dat hij wellicht slecht nieuws had. Het meisje van mijn dromen was gisteren niet thuisgekomen...

Ik haalde de elpee van de platenspeler. De behoefte om de rest van de spullen te bekijken was verdrongen door een gevoel van frustratie en machteloosheid, dezelfde gevoelens die ik achttien jaar geleden van me af had laten glijden. Ik nam me voor om het

verleden te laten rusten, de doos in zijn geheel te verbranden en nooit meer naar *Teenager in Love* te luisteren. De doordringende geur van gesmolten plastic, die even later in het huis hing, maakte van de woonkamer een chemische fabriek, waarvan de stank niet te harden was. Terwijl mijn jeugdherinneringen lagen te branden in de open haard ging de telefoon.

‘Luister goed,’ zei een man aan de andere kant van de telefoon. ‘De tijd dringt. Je moet onmiddellijk naar Chardin komen.’

‘Wie is dit?’ vroeg ik.

‘Dat maakt niet uit, het gaat om hetgeen dat ik te melden heb. Kom naar Chardin.’

‘Wat is Chardin?’ vroeg ik.

‘Chardin is het antwoord op je vraag.’

‘Welke vraag?’

‘Een antwoord kan alleen gegeven worden als er naar wordt gevraagd.’

‘Hoe kom ik in godsnaam in Chardin? Ik weet niet eens waar het ligt.’

‘Denk,’ zei de man. ‘Je stelt de verkeerde vraag.’

‘Ik heb geen idee waar je het over hebt.’

‘Dan denk je niet hard genoeg.’

De man klonk onvriendelijk, zelfs verwijtend, alsof ik aan iets schuldig was. Een Kafkaiaans gevoel van onwerkelijkheid overviel me, het vonnis was al gesproken, alleen wist ik het nog niet.

‘Waarom zeg je niet gewoon waar het ligt?’

Maar ik kreeg geen antwoord, de man had al opgehangen. Vluchtig bekeek ik het telefoonboek, zoekend naar een café of restaurant dat Chardin heette. Ik vermoedde dat mijn beste vriend een grap met me uithaalde. Chardin moest mijns inziens een of ander café of restaurant zijn waar we mijn verjaardag

gingen vieren. Helaas kon ik niets vinden. Ik probeerde mijn beste vriend te bellen, maar die was op dat moment naar een klant.

Verbaasd legde ik de telefoon op de haak en keek naar de rotzooi die zich langzaam om mij heen begon te verzamelen. Theekopjes, broodkruimels, vuile borden en opengeslagen boeken lagen verspreid door de kamer. Opeens viel het mij op, alsof alles als een stille storm was komen aanwaaien. Mijn chaotische leefwereld stond symbool voor de innerlijke strijd met mezelf. Het ergste was dat ik deze leefwereld zelf gecreëerd had. Hoe vaak ik me had voorgenomen om uit deze verschrikkelijke buurt te vertrekken was niet meer op één telraam te tellen. Desalniettemin had ik geen enkele keer een poging ondernomen om ook daadwerkelijk mijn koffers te pakken. Ik woonde hier al sinds ik met mijn studie gestopt was en hield vast aan mijn naïviteit: bij het schrijversleven hoorde nu eenmaal een calvinistisch bestaan. Meer kon ik me niet veroorloven, dat maakte ik mezelf liever wijs. Ten tijde dat dit appartement te huur stond, werd het aangeprezen als vrij knus, een positieve benadering van klein. Toch was dat niet het probleem. Misschien kwam het wel door de inrichting die van het woord stijlbreuk een visueel begrip maakte. Het legergroene bloemetjesbehang begon uit zelfmedelijden los te laten en viel als een gestorven herfstblaadje op het vuurrode tapijt. Een televisie had ik gewoonweg niet. Barbaars, maar een bewuste keuze. Op die manier hoefde ik de ellende op de wereld niet onder ogen te zien, ik had genoeg aan mijn eigen gezeur. Daarnaast weigerde ik het kapitalistische monster te voeden met mijn zuurverdiende centen. Een ouderwetse platenspeler was alles dat ik nodig had. Tegen de avond stond mijn beste vriend in zijn dure pak voor de deur. Hij kwam me ophalen, aangezien ik geen auto had, ook een

principekwestie. Zijn plan was om ergens te gaan dineren op zijn kosten om vervolgens ons lam te drinken in een café in de stad. De eigenaar was een bekende van hem, dus mocht ik de hele avond gratis drinken.

‘Weet jij waar Chardin ligt?’ onderbrak ik hem.

Mijn beste vriend keek me verbaasd aan.

‘Chardin? Nee nooit van gehoord, hoezo?’

‘Vanmiddag belde mij een man die zei dat ik dringend naar Chardin moest komen. Ik dacht in eerste instantie dat het een flauwe grap van jou was, maar jij weet dus van niks?’

‘Nee, ik was vanmiddag bij een goede klant.’

Zijn reactie leek oprecht.

Onderweg vroeg ik waarom hij zijn vrouw niet wilde meenemen. Volgens hem vierden mannen hun verjaardag onder elkaar met veel drank en harde muziek. Wat mannen onder elkaar betreft had ik verder geen vrienden. Mijn werk deed ik bij voorkeur thuis, afgezonderd in mijn kamer, contact met andere collega’s had ik vrijwel niet. Drie keer per week ging ik naar kantoor om mijn opdrachten op te halen. Een fulltime baan was iets voor ambitieuze mensen, dat paste niet bij mij.

Het eten smaakte prima. Met een volle maag reden we naar een of ander café in de stad. Het interieur had een sobere uitstraling, ik voelde mij er meteen thuis. Het donkerhouten tafeltje waaraan we zaten leek zijn beste tijd gehad te hebben. Ook de stoelen waren niet echt comfortabel, misschien een reden waarom de meeste mensen rondom de bar stonden. Het meest opvallende element, waar ik bewondering voor had, was een gedateerde jukebox uit de jaren zestig die klaarblijkelijk nog prima functioneerde.

‘Ik heb een uitgever gevonden,’ zei mijn vriend.

Ik draaide me om.

‘Nu al?’

‘Ja, terwijl ik het boek niet eens af heb.’

‘Wanneer denk je dat je het af hebt?’ vroeg ik

‘Binnenkort, misschien wel over een paar dagen. De laatste tijd heb ik last van vreemde dromen. Elke droom voegt weer iets toe aan mijn verhaal.’

‘Vreemde dromen?’

‘Ja, ik kan het ook niet verklaren,’ zei hij. ‘Het wordt ook geen dik boek, ik besteed alleen aandacht aan het verhaal, geen langdradige passages.’

Zijn succes in het leven zorgde ervoor dat ik de alcohol nog sneller langs mijn keel goot. Hij noemde zich niet eens schrijver, maar een hobbyist. Al sinds ik hem kende vond hij het nodig om bescheiden op te scheppen over zijn triomf. Nijd, afkeer, woorden die ik bewust probeerde te onderdrukken, ze paste niet bij het begrip vriendschap.

Naarmate de avond vorderde en de alcohol in werking begon te treden, liet hij zijn aandacht vallen op ordinaire vrouwen die met onzedelijke kleding te koop liepen met hun vleeswaar. Voor zover ‘mannen onder elkaar’ iets te betekenen had, leek het meer op een excuus om te flirten met andere vrouwen. Gelukkig hield de sterke drank mij gezelschap, een middel dat zorgde dat de omgeving trager voortbewoog dan dit in werkelijkheid het geval was. Daardoor zag ik pas laat op de avond een mooie vrouw aan de bar. Ze was alleen en keek eenzaam voor zich uit. Ik bedacht me om op haar af te stappen, maar plots stond ze op en liep naar de jukebox. Na lang overwegen koos ze voor een elpee die ik diezelfde dag nog ritueel verbrand had. Ik hoopte dat de sterke drank een fantasie uitlokte, die mij uiteindelijk wakker maakte in mijn eigen bed. Ik was gewoon nog een dertienjarige puber die nog een ruim leven voor zich om iets te bereiken. De fantasie

bleef uit. Alleen de vrouw kon me nog uit mijn nachtmerrie ontwakken. Ze zat weer op haar eigen plek, starend naar de muur achter de bar, waar de flessen drank riepen om aandacht. Ik hoopte dat ze zich zou omdraaien, mij zou zien, zou bewegen, ook dat gebeurde niet.

Langzaam strompelde ik via de houten tafeltjes naar haar toe. Blijkbaar was niet alleen mijn tafeltje geschikt voor brandhout, het leek alsof ik opnieuw de hindernisbaan op de basisschool moest trotseren. Bij de jukebox bleef ik staan, zodat ik haar van de zijkant kon bekijken. Heel even kreeg ik het gevoel dat ik de vrouw kende. Ik liep op haar af. Ze draaide zich om en keek me recht in mijn ogen. Een vlag van herkenning sprankelde in haar ogen, als een soldaat ontweek ik haar blik en liep als een gewond dier naar het toilet om een deel van de alcohol te laten wegvloeien.

Op het toilet probeerde ik een versierpoging te bedenken die tot succes zou leiden. Diep van binnen wist ik dat dit niet zou gebeuren, ik was een lachertje, iemand waar je toch niets aan had, een grijze muis zonder bestaansrecht, het lood in je schoenen. Als ik een vorig leven had gehad, zou ik waarschijnlijk een soldaat in de tweede wereldoorlog zijn geweest, die dood ging door een ongeluk met zijn eigen geweer. De kans dat deze vrouw vannacht mijn eenzaamheid verdreef was even groot als het winnen van een oorlog. Dan drukte ik me ook nog voorzichtig uit. Om een oorlog te winnen, moest je een goede en een slechte partij hebben. Het werkte niet als je zelf je eigen vijand was, zo zat de wereld nu eenmaal in elkaar. Zo zweefde ik door de minuten heen, denkend aan mezelf, zoals altijd. Mijn gedachte ging te snel, ik had nog steeds geen woorden gevonden om haar te benaderen, ik was al vergeten waaraan ik zojuist gedacht had.

Het deprimeerde me, zelfs een simpele groet kon ik niet fatsoenlijk verwoorden, zelfs daar slaagde ik niet in.

Zonder mijn handen te wassen liep ik terug naar het café. De vrouw had gezelschap gekregen van mijn beste vriend, die in zijn dure pak waarschijnlijk stond uit te leggen dat hij een succesvolle, rijke zakenman was en dat zijn boek gepubliceerd ging worden, voordat hij het had afgerond. Dat hij al jaren getrouwd was verzweg hij, dat zag ik aan het ontbreken van de echtelijke verbintenis, in vaste vorm gegoten in een ring. Een mooier symbool voor het huwelijk kan ik me niet voorstellen. Naarmate je ouder wordt, hoe vaster de ring om je vinger gaat zitten, totdat je hem niet meer afkrijgt. Uiteindelijk wordt het bloed op dergelijke wijze afgekneld dat je uit wanhoop de ring moet doorknippen. Een gevoel van vrijheid overvalt je, het bloed mag weer stromen waar het wil.

Zwijgend liep ik het café uit, vluchten zat in mijn bloed. Een verklaring gaf ik later wel, als ik er een verzonnen had. Onderweg naar huis liep ik via de wijk waar mijn beste vriend woonde. Een omweg van bijna een half uur zonder dat ik mij bewust was van deze onzinnige actie. Bij het huis van mijn beste vriend bleef ik ademloos staan. Er brandde nog licht. Besef van tijd was samen met het besef van realisme verdwenen. Misschien had ik er wel meer dan een uur gestaan, voordat ik het licht uit zag gaan. Daarna liep ik naar huis om te dromen over het meisje van vroeger. We zijn weer dertien jaar en staan op de splitsing van het bospad. Ze vraagt me of ik mee wil lopen, maar ik weiger en loop wederom de andere kant uit. Achter mij hoor ik iemand lachen, een geniepige, sarcastische lach die moedwillig tot mij gericht is. Als ik me omdraai is het meisje verdwenen, alleen het gelach van een man weerklinkt door het bos. Ik ren op het geluid af en zie een oude man op een bankje zitten. Hoe dichterbij ik hem

nader, hoe harder hij begint te lachen. Zijn gezicht begint contouren aan te nemen die voor mij herkenbaar zijn. Vader?!

De buschauffeur keek me chagrijnig aan. Ik probeerde het niet persoonlijk op te vatten, zo zat ik niet in elkaar. Nadat hij mijn strippenkaart had afgestempeld, liep ik naar een lege plek. Halverwege trapte de buschauffeur al op het gas, zodat ik bijna met mijn hoofd door het raam vloog. De kwelling van mijn principes waren op deze momenten voelbaar. Met een norse blik ging ik achteraan, bij de uitgang van de bus zitten, mijn vaste plek. Veranderingen maakte me nerveus, zelfs de zitplek in de bus kon mijn dagplanning behoorlijk in de war schoppen. Starend naar de lucht, die onveranderd grauw bleef, dacht ik aan de man die mij de vorige dag had opgebeld. Chardin, denk aan Chardin, maar hoe ik ook dacht, er kwam niets in me op dat me kon linken aan Chardin. Het klonk als een titel van een boek, een titel die meteen bleef hangen. In Chardin is een man die op zoek is naar een meisje dat hij ooit gekend heeft, het zou zomaar een bestseller kunnen worden. Uit mijn rugzak pakte ik een schrijfblok en een vulpen. Ik begon notities te maken over mijn hoofdpersoon en het meisje naar wie hij op zoek was. *De man is een ongelukkige man, de relatie met zijn vrouw is doodgebloed.* Daarna keek ik weer naar buiten, hopend dat mijn personage ergens te vinden was. Ik had thuis honderden notities liggen over verhaallijnen, personages en plotwendingen. Dit zou mijn zoveelste poging zijn om een verhaal te schrijven. Terwijl ik naar het schrijfblok keek, kreeg ik een opwindend gevoel in mijn buik, een gevoel dat dit verhaal iets te betekenen had.

Op mijn werk haalde ik de opdrachten uit mijn postvak, zei goedemorgen tegen mijn collega's en liep naar het kantoor van mijn beste vriend. Hij zat aan zijn pompeus bureau, kwijlend naar foto's van modellen te kijken, die hij voor een of andere